

„Det er for mig netop den væsentligste Anklage, der kan rettes mod Kristendommen med dens Evighedshaab, at den berøver Livet dets dybe Alvor og dermed dets Skønhed. Naar man opfatter vor Tilværelse her paa Jorden som bare en Generalprøve paa den egentlige Forestilling — hvor bliver da Festligheden af? Men selv om jeg ikke personlig var fuldt og fast overbevist om, at Livets store, ophøjede Endemaal er Tilintetgørelse, og at det netop er Kendetegnet paa et virkeligt aandsudviklet Menneske, at det kan forsone sig med en saa uselvsk Tanke og føle det som en harmonisk Afslutning paa Livet, at vi saaledes tilbagegiver Alnaturen de Kræfter, der var virket i os, medens alle kristelige Drømme om Udødelighed og Himmerigsfryd kun er Omformninger af uciviliserede Folkeslags plumpe Forestillinger om evige Jagt- og Krigsglæder, — ja, hvad var det nu, jeg vilde sige? — — Du maa virkelig tilgive mig, men jeg kommer til at skylde dig en Eftersætning til en anden Gang. — Nej, nu har jeg det! Jeg vilde sige, at selv om jeg altsaa ikke i Døden saae en absolut Selvopofrelse, den fuldkomne Hengivelse til Altet og vor uopløselige Forening med det, saa skulde jeg dog have mig frabedt at vide noget om, hvad der blev af mig, naar jeg engang forlader denne Verden og alt, hvad jeg har faaet kært. Herregud, vi er jo dog alle enige om ikke at turde ønske os nogen Forudviden om vor jordiske Fremtid, men er tvertimod glade ved, at den evige Visdom har tilhyllet de kommende Dages Indhold for os. Dersom vi i Forvejen blot med nogenlunde Sikkerhed kunde ane, hvad der ventede os i Livet, vilde dette, hvor lykkeligt det saa end formede sig, sikkert „ikke være til at udholde“. Hvor meget mindre da, naar det gælder et *evigt* Liv!

„Ak ja — ikke sandt? — denne uudryddelige Teologi! Ogsaa den hører med til det „fra Fædrene nedarvede“ — dette Ord, der er bleven et Løsen for Kulturfjenderne herhjemme. Er det dog ikke forfærdeligt nedslaaende og ydmygende, ja rent ud fortvivlende, at der endnu skal kunne rejses Kamp og spildes Tid og Kraft paa de simpleste Grundspørgsmaal? Hvor kan dog længer Nogen tvivle om, at det netop er alt dette „nedarvede“ i os, vi allesammen, baade Kristne og Jøder, har den Pligt at bekæmpe, om ikke af anden Grund, saa fordi det jo bare er et Værk af Tilfældet, — vi kunde jo lige saa godt have arvet noget ganske andet, noget